

**О.Л. Біляченко, к.е.н., доц.**  
*Черкаський навчально-науковий інститут банківської справи  
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

**К.В. Шиманська, к.е.н., доц.**  
*Житомирський державний технологічний університет*

## **УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК ВІДПОВІДНО ДО ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ**

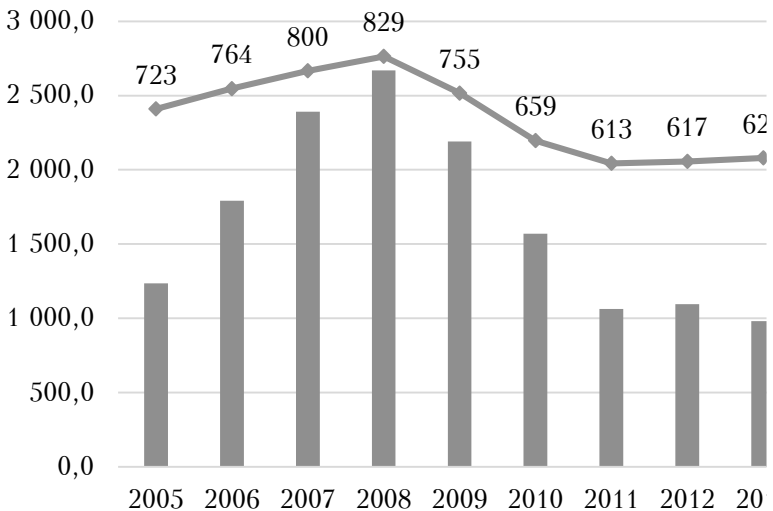
*Потреба задоволення інформаційних потреб користувачів фінансової інформації кредитних спілок зумовлює необхідність удосконалення порядку розкриття ними такої інформації у фінансовій звітності. Аналіз статистичних даних про діяльність кредитних спілок в Україні дозволив виявити зменшення їх кількості на тлі організаційного укрупнення. Вивчення міжнародної концептуальної основи фінансової звітності, нормативно-правових документів із питань обліку і звітності в Україні дало можливість визначити недоліки розкриття кредитними спілками інформації про свою діяльність. За результатами дослідження запропоновано доповнення до Балансу та Звіту про фінансові результати кредитної спілки, що дозволить більш повно розкривати інформацію про стан її активів та зобов'язань, а також доходів і витрат діяльності. Крім того, вказані зміни дозволять уникати дублювання інформації у спеціалізованій звітності, що подається кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. В цілому це сприятиме захисту прав учасників кредитних спілок, зміцнюватиме довіру вкладників та кредиторів до їх діяльності.*

**Ключові слова:** *кредитна спілка; фінансова звітність; користувачі інформації; баланс; звіт про фінансові результати.*

**Постановка проблеми.** Економічний розвиток країни неможливий без створення належної фінансово-кредитної інфраструктури, доступної для суб'єктів економічної діяльності. Так, вивчення динаміки кількісних показників функціонування кредитних спілок в Україні протягом останніх десяти років

(2005–2015 рр.) дозволяє констатувати доволі швидке зростання їх кількості на початку досліджуваного періоду та стрімке її зниження до 2011 р. За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [10], в останній час їх функціонує відносно стала кількість (близько 590 кредитних спілок). Разом з тим, кількість членів кредитних спілок порівняно з показником 2008 р. (2669,4 тис. осіб) знизилася понад втричі й становила у 2015 р. 764,6 тис. осіб. Детальніше динаміка вказаних показників продемонстрована на рисунку 1.

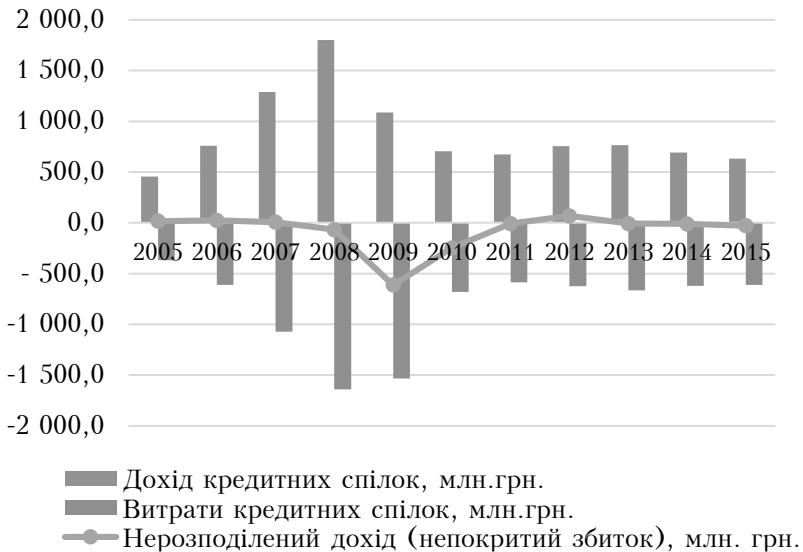
Наведемо з цього приводу думку А.О. Пруднікова, який вважає, що «в Україні ще не склалася суспільна думка про кредитну кооперацію як про систему вигідного взаємозаощадження та взаємного кредитування, як про спосіб реального підвищення добробуту» [13, с. 31].



*Рис. 1. Динаміка кількості кредитних спілок та їх членів в Україні у 2005–2015 рр. (побудовано за даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [10])*

На думку О.М. Зубатенка, «на сьогодні позитивний зарубіжний досвід поєднання масштабного підприємства (незалежно від його спеціалізації) з фінансовими установами в особі кредитних спілок потрібно неодмінно використовувати в Україні» [4, с. 32]. Вважаючи слушною таку пропозицію, зауважимо, що це дозволило б популяризувати діяльність кредитних спілок, залучити більші обсяги їх капіталу для фінансування кредитних операцій в межах основної діяльності і, як наслідок, розширити нішу користувачів послуг кредитних спілок, адже протягом останніх років спостерігається суттєве зниження доходів і витрат кредитних спілок від провадження ними основної діяльності на ринку фінансових кредитування.

Аналіз динаміки показників доходів, витрат і результативності кредитних спілок в Україні протягом 2005–2015 рр. наведено на рисунку 2.



*Рис. 2. Динаміка показників доходів, витрат і фінансових результатів кредитних спілок в Україні у 2005–2015 рр. (побудовано за даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [10])*

Схиляємося до думки В.В. Гончаренка, Л.С. Клименко та А.А. Пожара, які стверджують: «З одного боку, аналогічно до багатьох країн світу, кредитні спілки України проходять випробування на “справжність”, тобто відповідність кооперативним принципам, прозорість і чесність управління, орієнтацію на ефективне обслуговування потреб своїх членів, а не задоволення інтересів вузького кола “фактичних власників”. <...> із значними складнощами зіштовхнулися “схемні” спілки, що не мали справжньої кооперативної природи, а ставили на меті максимізацію прибутків окремих осіб» [1]. У зв'язку з викладеним вище актуалізується потреба забезпечення прозорого та якісного розкриття фінансової інформації кредитних спілок для задоволення інформаційних інтересів її користувачів, зокрема дійсних та потенційних членів кредитних спілок.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Вивченню проблем та перспектив функціонування кредитних спілок в Україні та світі активно присвятили свій науковий пошук В.В. Гончаренко [1], О.М. Зубатенко [4], Л.С. Клименко [1], А.А. Пожар [1], А.О. Прудніков [13].

**Метою** дослідження є формулювання напрямів адаптації та обсягів розкриття кредитними спілками як суб'єктами фінансово-кредитних відносин інформації у фінансовій звітності з урахуванням інформаційних запитів її користувачів.

**Викладення основних результатів дослідження.** Однією з форм, у якій може функціонувати в Україні фінансово-кредитка установа є створення кредитної спілки, діяльність яких в нашій державі регламентована Законом України «Про кредитні спілки» [3], відповідно до п. 1 ст. 1 якого, «кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки» [3]. Таким чином, кредитні спілки здійснюють свою діяльність користуючись переважно грошима фізичних осіб, що зумовлює необхідність забезпечення достовірності їх фінансової звітності,

з метою можливості оцінки стійкості, ліквідності та платоспроможності даних установ.

Крім того, новітні економічні перетворення, що відбуваються на сьогодні в Україні та світі, формують жорсткі вимоги до фінансової звітності небанківських фінансових установ, як гарантів стійкості фінансово-кредитного ринку. Для задоволення інформаційних запитів користувачів звітності та в цілому сторін таких фінансово-кредитних відносин, фінансова звітність кредитних спілок повинна містити доступну, доречну, достовірну та зіставну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності. Також на сьогодні відповідно до Закону України «Про кредитні спілки» «достовірність і повнота річної звітності кредитної спілки повинна бути підтверджена незалежним аудитором (аудиторською фірмою), визначеним загальними зборами кредитної спілки. Аудиторський висновок подається Уповноваженому органу та представляється загальним зборам кредитної спілки» [3].

У ч. 2 ст. 12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] йдеться про обов'язковість складання фінансової звітності за МСФЗ кредитними спілками починаючи з 01 січня 2015 р., що передбачено зокрема в п. 2 Порядку подання фінансової звітності [11]. У зв'язку з цим якість показників фінансової звітності, яка буде наведена для перевірки аудиторам, забезпечується дотриманням принципів її складання та має відповідати основоположним та посилювальним якісним характеристикам, передбаченим Концептуальною основою фінансової звітності [5].

Звітність, яку подає кредитна спілка до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, містить:

- річну фінансову звітність за формами, установленими Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- звітні дані (проміжні звітні дані та звітні дані за рік) за формами, установленими в Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

- нерегулярні звітні дані за формою, встановленою у додатку до Порядку зазначеному вище [12].

Варто нагадати, що річна фінансова звітність є стандартизованою та загальноприйнятою для усіх суб'єктів господарювання, а отже – змістовно уніфікованою, а тому вона є інформаційним джерелом для потреб пересічних користувачів звітності та дає лише загальне уявлення про діяльність кредитної спілки. Зважаючи на це, річна фінансова звітність за її формами, затвердженими в Додатку 1 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9], не повною мірою розкриває специфічні особливості діяльності кредитних спілок.

Звітні ж дані кредитної спілки, що подаються до Національної комісії, розкривають специфіку діяльності, але форма їх подання та методологічні засади, що використовуються під час формування, суперечать вимогам МСФЗ.

Проведений аналіз нормативно-правової бази з питань регулювання складання і подання фінансової звітності та звітних даних кредитних спілок, дозволив виявити ряд специфічних проблемних моментів у частині розкриття інформації в звітності зазначеними кредитними установами, зокрема розглянемо їх детальніше.

Спершу варто наголосити на специфіці діяльності кредитних спілок, що обумовлює порядок відображення інформації у фінансовій звітності, зокрема:

- актив балансу у зв'язку з тим, що виключним видом діяльності кредитної спілки є надання фінансових послуг її учасникам, то дебіторська заборгованість кредитних спілок складається з заборгованості учасників за отриманими позиками, членів їх сімей, інших банківських та небанківських фінансових установ. Крім того, як інші фінансові інвестиції на балансі кредитної спілки обліковуються обов'язкові і додаткові пайові внески в об'єднану кредитну спілку та кооперативний банк, а також вартість придбаних кредитною спілкою державних цінних паперів;

- пасив балансу проблема відображення в балансі поточних зобов'язань для кредитних спілок пов'язана з тим, що для всіх поточних зобов'язань, зокрема зобов'язань із залучення депозитів від членів кредитної спілки, зобов'язань з

нарахування відсотків за депозитами та інших зобов'язань, пов'язаних з формуванням фінансових ресурсів, у формі № 1 виділено лише один рядок «Інші поточні зобов'язання».

Отже, проведене дослідження та наведені проблемні питання зумовили необхідність удосконалення форм фінансової звітності для кредитних спілок з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

Інформація про фінансовий стан суб'єкта господарювання наведена у формі № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», при цьому користувачі звітності кредитних спілок таку інформацію крім форми № 1 також можуть побачити в Звітних даних про склад активів і пасивів кредитної спілки. Зокрема, інформація про кредити, резерви забезпечень, розрахунки з фізичними та юридичними особами за зобов'язаннями тощо наводиться більш узагальнено в балансі та детально розкривається в Звітних даних про склад активів і пасивів кредитної спілки. Звернемося при цьому до вимог міжнародних стандартів, згідно з МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» кредитні спілки зобов'язані надавати у своїй фінансовій звітності розкриття інформації, яка дає змогу користувачам оцінити: а) значущість фінансових інструментів для фінансового стану і результатів діяльності суб'єкта господарювання; б) характер та рівень ризиків, що виникають унаслідок фінансових інструментів, та на які суб'єкт господарювання наражається протягом періоду й на кінець звітного періоду, та яким чином суб'єкт господарювання управляє цими ризиками [8].

Крім того, міжнародні стандарти не встановлюють форми фінансової звітності і не вимагають використання стандартизованих форм, вони містять лише перелік показників, що мають бути висвітлені у фінансовій звітності суб'єктів господарювання. Виходячи з зазначеного та з метою усунення дублювання інформації пропонуємо узгодити показники форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та Звітних даних про склад активів і пасивів кредитної спілки, а саме: за основу взяти форму № 1 в частині будови та основних статей, а дані, що наведені в Звітних даних про склад активів і пасивів додатковими рядками розкривати всім кредитним спілкам.

Таким чином, форма № 1 буде зручна для заповнення і не перевантажена зайвими статтями для всіх суб'єктів господарювання, при цьому враховуючи специфіку діяльності кредитних спілок (вважаємо за доречне провести зазначені трансформації і для інших суб'єктів господарювання, специфіка діяльності яких не дозволяє розкрити інформацію про господарську діяльність, дотримуючись усіх принципів і вимог національних або міжнародних стандартів).

Крім того, зазначені пропозиції дозволяють привести до вимог міжнародних стандартів звітність кредитних спілок, зменшують навантаження на обліковий персонал, підвищують якість інформації тощо.

Виходячи з зазначеного вище та зважаючи на особливості діяльності кредитних спілок і специфіку їх операцій, пропонуємо внести такі зміни до форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та передбачити в НП(С)БО 1 [9] запропоновані додаткові статті, змістовне наповнення яких наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

*Методика заповнення запропонованих додаткових статей до активу форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»*

Стаття	Код рядка	Зміст статті та методика заповнення
1	2	3
<b>АКТИВ</b>		
<b>Розділ I. Необоротні активи</b>		
<b>Довгострокова дебіторська заборгованість</b>		
Заборгованість за простроченими та неповерненими кредитами, наданими членам кредитної спілки	1030	Сума заборгованості членів кредитної спілки за простроченими та неповерненими кредитами (Дт сальдо 376 рахунку в частині прострочених та неповернених кредитів, наданих членам кредитної спілки)



1	2	3
Заборгованість за простроченими та неповерненими кредитами, наданими кредитним спілкам	1035	Сума заборгованості інших кредитних спілок за простроченими та неповерненими кредитами (Дт сальдо 352 рахунку в частині прострочених, неповернених та безнадійних кредитів)
Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених кредитів (прострочені та неповернені кредити, надані членам кредитної спілки та іншим кредитним спілкам)	1036	Загальна сума резерву, створеного для покриття витрат від неповернених кредитів, наданих кредитною спілкою (Кт сальдо 38 рахунку)
Розділ II. Оборотні активи		
Дебіторська заборгованість за кредитами, наданими членам кредитної спілки	1125	Заборгованість членів кредитної спілки за наданими їм кредитами (в тому числі заборгованість, яка забезпечена векселем) за вирахуванням резерву сумнівних боргів (Дт сальдо 376 рахунку, Дт сальдо 377 рахунку, Дт сальдо 34 рахунку за вирахуванням Кт сальдо 38 рахунку)
<b>ПАСИВ</b>		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Внески (вклади) на депозитні рахунки членів кредитної спілки та інших кредитних спілок	1520	Внески членів кредитної спілки та інших кредитних спілок на депозитні рахунки (Кт сальдо 55, 61 та 685 рахунків)

1	2	3
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	Заборгованість кредитної спілки перед членами в частині виплати нарахованих відсотків за пайові внески (Кт сальдо 67 рахунку)

Отже, включення інформації, яка відображена у Звітних даних про склад активів і пасивів кредитної спілки до форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» забезпечить задоволення інформаційних запитів основних груп користувачів фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів та дозволить усунути проблему дублювання інформації.

Інформацію про сукупний дохід, а саме про доходи та витрати, а також про фінансовий результат діяльності кредитної спілки можна отримати з форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та зі Звітних даних про доходи та витрати кредитної спілки.

В першу чергу, варто наголосити, що за структурою Звітні дані про доходи та витрати простіші і складаються з трьох розділів: визначення доходу, визначення витрат, визначення результату, при чому в даних розділах міститься лише специфічна інформація про конкретні доходи і витрати, що може нести кредитна спілка враховуючи специфіку її діяльності.

По-друге, з метою дотримання принципу превалювання сутності над формою (вимога дотримання якого визначена в Концептуальній основі фінансової звітності [5]) нараховані відсотки за наданими кредитами є доходами від основної операційної діяльності кредитної спілки, що пов'язано з тим, що головна мета створення кредитної спілки задоволення потреб членів кредитної спілки у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки, у зв'язку з чим мають відображатися в складі чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт,

послуг), при цьому вважаємо за доречне змінити назву даної статті на «Чистий дохід від основної діяльності», що обумовлено тим, що вона не враховує специфіку діяльності інших ніж виробничих і торгових підприємств.

По-третє, оскільки кредитні спілки не створюються у вигляді акціонерних товариств, то IV розділ форми № 2 вони не заповнюють, а тому наведення цього розділу у фінансовій звітності не є доцільним, крім того вони вводять в оману користувачів, тим самим порушуючи принципи складання фінансової звітності, що висуваються міжнародними стандартами, пропонуємо виключити даний розділ з форми № 2 для кредитних спілок.

Виходячи з зазначеного та з метою уніфікації звітної інформації на основі інформаційних запитів користувачів пропонуємо об'єднати дані форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та Звітних даних про доходи та витрати кредитної спілки, що не суперечить вимогам міжнародних стандартів.

Порядок заповнення статей, що пропонується включити до форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

*Методика заповнення статей, запропонованих для включення до форми №2*

Стаття	Код рядка	Зміст статті
I. Фінансові результати		
Фінансовий результат від операційної діяльності		
Отримані проценти за кредитами, наданими членам кредитної спілки та іншим кредитним спілкам	2210	Дохід за відсотками, нарахованими на кредити, надані членам кредитної спілки та іншим кредитним спілкам (Кт оборот 373 рахунку (за субрахунком другого порядку))

1	2	3
Доходи від коштів, розміщених на депозитних рахунках у банках та від участі в капіталі кооперативного банку	2200	Дохід, отриманий від розміщення коштів на депозитних рахунках банків та кооперативного банку (Кт оборот 373 рахунку (за субрахунком другого порядку))
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів кредитної спілки	2220	Витрати, пов'язані з нарахуванням відсотків на депозитні вклади членів кредитної спілки (Дт оборот рахунку витрат по нарахованим відсоткам з Кт 684 рахунку)
Нараховані проценти за отриманими кредитами	2221	Витрати, пов'язані з нарахуванням відсотків за кредитами, отриманими від кредитних спілок, від об'єднаної кредитної спілки та банків (Дт оборот рахунку витрат за нарахованими відсоткам за отриманими кредитами з Кт рах. 684)
Фінансовий результат до оподаткування:		
Формування резервного капіталу	2310	Відрахування з отриманого прибутку, спрямовані на формування резервного капіталу (Дт оборот 443 рахунку в частині резервного капіталу)
Розподіл плати (процентів) на додаткові пайові внески	2320	Відрахування з отриманого прибутку, спрямовані на виплату процентів на додаткові пайові внески членів кредитної спілки (Дт оборот 443 рахунку в частині додаткових пайових внесків)

Запропоновані зміни забезпечують єдиний підхід у поданні фінансової інформації, зменшують обсяг облікової роботи та забезпечують задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів з дотриманням вимог міжнародних стандартів.

**Висновки і перспективи подальших досліджень.**

Дослідження фінансової звітності кредитних спілок, що подається ними на вимогу різних груп користувачів дозволило виділити основні проблемні питання, що потребують нагального вирішення, зокрема: невідповідність фінансової звітності принципам, що задекларовані міжнародними стандартами і прийняті в Україні; дублювання інформації; невідповідність інформації, що наводиться у звітності специфіці діяльності кредитних спілок тощо.

Зважаючи на те, що Звітні дані подаються на вимогу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг як основного регуляторного органу, то не наведення такої інформації є неможливим, однак включання її до відповідних форм фінансової звітності в межах додаткових статей, що заповнюються лише кредитними спілками є обґрунтованим та ефективним варіантом усунення перелічених вище проблем.

Наведені пропозиції сприяють формуванню інформаційного забезпечення для задоволення запитів користувачів звітності кредитних спілок та дають змогу останнім приймати більш точні та обґрунтовані рішення, при цьому враховуючи вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

**Список використаної літератури:**

1. *Гончаренко В.В.* Вплив світової економічної кризи на діяльність кредитних спілок України / *В.В. Гончаренко, О.Л. Климко, А.А. Пожар* // Вісник Хмельницького нац. ун-ту / Серія : Економічні науки. – 2010. – № 4. – Т. 4. – С. 141–144 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cuedu.org.ua/library/publications/2010-Gonch-Pozhar-Klimko-2.pdf>.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 р. № 2908 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
4. *Зубатенко О.М.* Кредитна спілка як учасник відносин у сфері господарювання / *О.М. Зубатенко* // Економіка та право. – 2009. – № 1. – С. 30–34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuiv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5129/06-Zubatenko.pdf>.
5. Концептуальна основа фінансової звітності / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_009/](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009/).
6. Методичні рекомендації щодо ведення бухгалтерського обліку кредитною спілкою та об'єднаною кредитною спілкою, затв. Розпорядженням Державної комісії фінансових послуг України від 18.12.03 р. № 171 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unascu.org.ua/dfp/com181203.htm>.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929\\_013](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_013).
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_007/print1448967260767328](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_007/print1448967260767328).
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. – № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

10. Основні показники кредитних установ / Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nfp.gov.ua/files/sekto/pokaznyki\\_ks-2015.xlsx](http://nfp.gov.ua/files/sekto/pokaznyki_ks-2015.xlsx).
11. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. / Кабінет Міністрів України. – № 419 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-p>.
12. Про затвердження Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг», розпорядження від 25.12.2003 р. / Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України. – № 177 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04>.
13. Прудніков А.О. Основні принципи функціонування кредитних спілок України в сучасних умовах / А.О. Прудніков // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. – № 2. – С. 28–31 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.nbuv.gov.ua/old\\_jrn/Soc\\_Gum/Nvfbi/2011\\_2/07.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvfbi/2011_2/07.pdf).

## References:

1. Goncharenko, V.V., Klymko, O.L. and Pozhar, A.A. (2010), «Vplyv svitovoi' ekonomichnoi' kryzy na dijalnist' kredytnyh spilok Ukrainy», *Visnyk Hmel'nyts'kogo nacional'nogo universytetu. Serija: Ekonomichni nauky*, Vol. 4, No. 4, available at: <http://cuedu.org.ua/library/publications/2010-Gonch-Pozhar-Klimko-2.pdf>

2. Verhovna Rada Ukrai'ny (1999), *Pro buhgalters'kij oblik ta finansovu zvitnist' v Ukrai'ni*, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Verhovna Rada Ukrai'ny (2001), *Pro kredytni spilky*, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
4. Zubatenko, O.M. (2009), «Kredytna spilka jak uchasnyk vidnosyn u sferi gospodarjuvannja», *Ekonomika ta pravo*, No. 1, available at: <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5129/06-Zubatenko.pdf>
5. Rada z Mizhnarodnyh standartiv buhgalters'kogo obliku (2010), *Konceptual'na osnova finansovoi' zvitnosti*, available at: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_009/](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009/)
6. Derzhavna komisija finansovyh poslug Ukrai'ny (2003), *Metodychni rekomendacii' shhodo vedennja buhgalters'kogo obliku kredytnuju spilkoju ta ob'jednanoju kredytnuju spilkoju*, available at: <http://www.unascu.org.ua/dfp/com181203.htm>
7. Rada z Mizhnarodnyh standartiv buhgalters'kogo obliku (2012), *Podannja finansovyh zvitiv: IAS 1*, available at: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929\\_013](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_013)
8. Rada z Mizhnarodnyh standartiv buhgalters'kogo obliku (2012), *Finansovi instrumenty: rozkryttia informatsii: IFRS 7*, available at: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_007/](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_007/)
9. Ministerstvo finansiv Ukrai'ny (2013), *Zagal'ni vymogy do finansovoi' zvitnosti: Natsionalne polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 1*, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
10. Nacional'na komisija, shho zdijsnjuje derzhavne reguljuvannja u sferi rynkiv finansovyh poslug (2015), *Osnovni pokaznyky kredytnyh ustanov*, available at: [http://nfp.gov.ua/files/sector/pokaznyki\\_ks-2015.xlsx](http://nfp.gov.ua/files/sector/pokaznyki_ks-2015.xlsx)
11. Kabinet Ministriv Ukrai'ny (2000), *Porjadok podannja finansovoi' zvitnosti*, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-p>



12. Derzhavna komisija z reguljuvannja ryнкiv finansovyh poslug Ukrainy (2003), *Porjadok skladannja ta podannja zvitnosti kredytnymy spilkamy ta ob'jednanymy kredytnymy spilkamy do Nacional'noi' komisii', shho zdijnsjuje derzhavne reguljuvannja u sferi ryнкiv finansovyh poslug*, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04>
13. Prudnikov, A.O. (2011), «Osnovni pryncypy funkcionuvannja kredytnyh spilok Ukrainy v suchasnyh umovah», *Naukovyj visnyk: Finansy, banky, investycii'*, No. 2, available at: [www.nbuv.gov.ua/old\\_jrn/Soc\\_Gum/Nvfbi/2011\\_2/07.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvfbi/2011_2/07.pdf)

БЛЯЧЕНКО Олена Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту Черкаського навчально-наукового інституту банківської справи ДВНЗ «Університет банківської справи».

Наукові інтереси:

- розвиток бухгалтерського обліку в трансформаційній економіці;
- бухгалтерський облік і контроль об'єктів права інтелектуальної власності;
- підготовка та розкриття інформації відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

E-mail: biljachenkoel@gmail.com.

ШИМАНСЬКА Катерина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

- обліково-інформаційна підтримка управлінських рішень у міжнародній економічній діяльності;
- підготовка та розкриття інформації відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності;
- проблеми міжнародної міграції в міжнародних економічних процесах.

E-mail: utter2006@gmail.com.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2016.